

A SZEGEDI NŐI KLINIKÁN FOGORVOS IS VIZSGÁLJA A KISMAMÁKAT

A fog is okozhat koraszülést

A hagyományos rizikófaktorok mellett a fog és az íny betegségei is vezethetnek koraszüléshez, vagy kis súlyú gyermek születéséhez. Nem késő felkeresni a fogorvost a terhesség 36-37. hetében sem, hiszen a fogászati szűrővizsgálat hozzájárulhat az egészséges baba születéséhez.

Négyszer nagyobb annak a kismamának az esélye a koraszülésre vagy kis súlyú csecsemő világrahozatalára, aki fogproblémákkal küzd – derült ki egy, a Szegedi Tudományegyetemen végzett kutatásból.

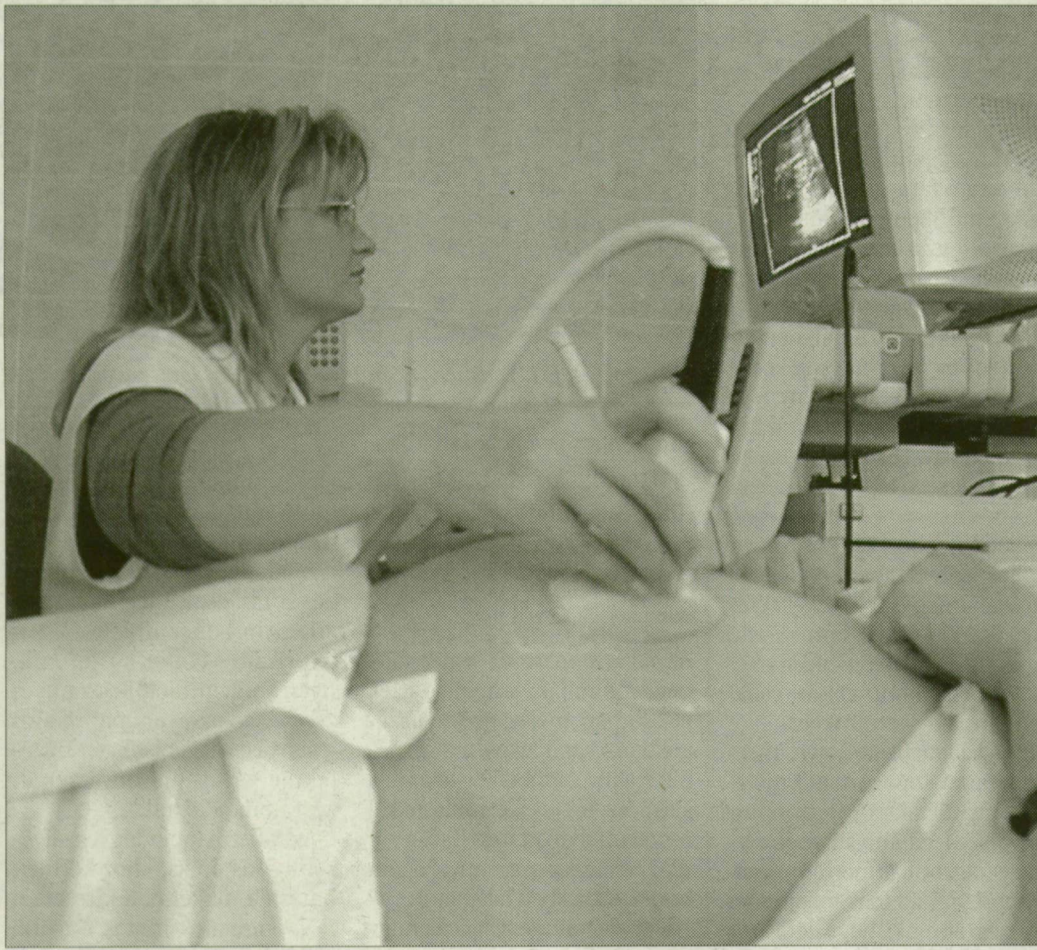
Évente körülbelül 8200 kis súlyú újszülött jön világra Magyarországon, a koraszülés aránya pedig 8,2 százalék körüli. A csecsemőhalandóság a koraszülöttek között nagyobb, mint egészséges társaik esetében. A 37. hét előtt, illetve 2500 grammnál kevesebb súllyal születő babák mellett, hogy a családnak súlyos lelki teherterelt jelentenek, megfelelő kezelésük az egészségügynek is hatalmas kiadás. Ezek a kisbabák idegrendszeri, hallás- és látásproblémákkal, szívfejlődési rendellenességgel küzdhetnek, később társaik szintjét nehezen érik el az óvodában, iskolában.

A törvény kötelez

Magyarországon is régóta kutadják a lehetséges okokat, és a 90-es években merült fel először, hogy összefüggés lehet a szájüregről a szájüreg állapota, az itt létrejövő góccok, vagyis gyulladásos betegségek és a koraszülés között. Hagományos rizikófaktorokkal – például dohányzás, húgyúti gyulladás, cukorbetegség – az esetek egynegyedében nem lehetett magyarázni a koraszülést, ezért kezdtek más gyulladásos betegségekre mint lehetséges okozóra gyanakodni.

Első lépésként állatkísérletek során vemhes aranyhőrcsögökbe ültettek olyan kapszulákat, melyek fogbetegség kialakulásáért felelős baktériumot tartalmaztak. A kísérlet igazolta az eleméletet, kis súlyú utódok jöttek a világra.

Angliában a 90-es években

A kismamák és a babák egészségét folyamatosan ellenőrzik

ILLUSZTRÁCIÓ: KARNOK CSABA

újszülöttek köldökcsinójában gyulladás elleni antitesteket mutattak ki. Ez azt bizonyítja, a magzathoz eljutnak az anya baktériumai, az embrió védekezni próbál ellenük.

Három intézet fogott össze 2000-ban, hogy a kutatásokat tovább folytassa: A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, a Központi Klinikai Mikrobiológiai Intézet, valamint a Fogászati és Szájsebészeti Klinika. Több mint 160 nőt vizsgáltak meg közvetlenül a szülés után vagy a terhesség vége felé, valamint kikérdezték őket, jártak-e fogászati szűrővizsgálaton. A terhesség alatt ugyanis törvény kötelez egyszeri fogászati szűrővizsgálatra – mondta dr. Gorzó István, a kutatásban részt vevő orvos.

Rendszeres szűrések

– Tévhit, hogy a magzatnak árthat a fogászati szűrés vagy kezelés, és az is, hogy a terhesség alatt jobban romlanak a fogak. A terhesség alatti hormonális változások miatt az ínyvérzés valóban gyakoribb, ami azt a hibás reakciót váltja ki a kismamákból, hogy kevésbé alaposan mossanak fo-

gat. Így egyre több lepedék lerakódik, emiatt romolhat a fog, ugyanakkor súlyosbodhat az íny gyulladása is – figyel-

Dr. Radnai Márta

meztetett a fogorvosi vizsgálatokat végző dr. Radnai Márta, a fogklinikai adjunktusa. A rendszeres szűrővizsgálatokkal ez elkerülhető lenne, ám az általunk megkérdezett kismamáknak mindössze kétharmada jelent meg a kötelező fogászati szűrésen. Fontos tudni, hogy nem a beavatkozás, hanem a be nem avatkozás árt a magzatnak – figyelmeztetett az adjunktusnő.

A vizsgálatban részt vevő nők szuvas, hiányzó, tömött fogainak felmérése után a fogágy állapotát, a lepedék, a fogkő, az ínygyulladás mértékét is megvizsgálták.

Négyszeres esély

Ha a fogak mellett úgynevezett tasakok találhatóak, az ebben megtelepedő baktériumok kisebb fekélyt okoznak. Ezek nem láthatók, nem okoznak fájdalmat, de annál többet ártanak – folytatta dr. Gorzó István. Az adatok statisztikai elemzése igazolta, a tasakok mélysége, az ínyvérzés foka, a kezdeti foggyulladások és a koraszülés között összefüggés van. Négyszer nagyobb az esélye, hogy túl korán indul be a szülés, illetve a babák átlagos súlya is szignifikánsan kisebb.

A szervezetben jelen lévő gyulladás miatt olyan anyagok, úgynevezett citokinek termelődnek a szájüregben, melyek a szülés megindításában is szerepet játszanak. A fogak körüli tasakokból ez az anyag bejut a véráramba, a méhbe, és idő előtti méhösszehúzódást idézhet elő.

GONDA ZSUSZANNA

Őszi vírusfertőzések a bőrön

Az ősszel jelentkező vírusok közül, melyek a bőrön okoznak tüneteket, a leggyakoribbak a szemölcsvírusok. Az őszi halmazóadás oka lehet a nyári hónapok közös fürdőhelyeinek gyakori látogatása, de lehet a már meglévő fertőző, ám panaszt nem okozó szarus csomók növekedése és főleg a talpon lépéskor fájdalom jelentkezése.

A szemölcsöket ún. HPV, human papilloma vírusok okozzák, melyek a bőrt és a nyálkahártyával borított területet kedvelik. A néphittel ellentétben nem vérrel terjednek, hanem a fertőzött hámsejtek, hámradabkák révén. Az általuk szaporodásra kényszerített hámsejtek szarus csomót képeznek a bőr felső rétegében, a hámiban.

Kezelésük lehet helyi szerekkel történő pu-

hító-hámlasztó-vírusölő szerek kombinációjával, illetve sebészi vagy egyéb úton (pl. Volkmann-kanállal helyi érzéstelenítésben eltávolítás, elektrokauterrel vagy koagulátorral történő „kiégetés”, esetleg lézeres elpárologtatással történő eltávolítás stb.). A helyi kezelés rövidebb-hosszabb időt vehet igénybe, attól függően, hol található a szemölcs, mekkora a mérete és milyenfajta: közönséges futó-, uszodaszemölcs stb. Az utóbbi időben tért hódított a hűtéses-fagyasztásos módszerrel történő szemölcskezelés. Újabbban kapható otthoni kezelésre is folyékony-nitrogén-tartalmú készítmény, melyet gyógyszerárban vagy gyógyszerészeti segédesszük boltokban recept nélkül lehet megvásárolni. Ez utóbbi örömdetes tény, ám a szemölcsök különbözősége miatt javasolt a kezelés mikéntjét szakorvossal megbeszélni.

DR. KISS ZSUSZANNA

BŐRGYÓGYÁSZ-KOZMETOLÓGUS FŐORVOS

A jövő ételei

Ételed lesz a gyógyszered – ez a jövő útja a gasztronómiában és a medicinak világában is – állítják svéd élelmiszer-kutatók: az emberek sokkal szívesebben fogyasztanak egészségőrző ételket, mint tablettákat.

Brokkolichips ginzenges tejjel – ez lesz a tipikus uszonna 2025-ben. Az élelmiszeripar egyre inkább átveszi a gyógyszeripar feladatait, mert az emberek gyomra egy idő után már nem képes feldolgozni a medicinák vegyi anyagait. Az élelmiszereket arra használják majd fel, hogy megelőzzék a betegségeket és az már ma sem ritka, hogy az ennielót hasznos vitaminnal, vakcinákkal dúsítják fel.

A tetvesség a legjobb családban is előfordul

Leginkább gyermekközösségekben terjed a tetvesség. Az idei tanévben több szegedi iskolában találtak tetűt a gyerekek hajában. Ilyen esetekben a védőnők is segítenek a szülőknek a kezelésben.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szakemberek úgy vélik: nem az a szegény, ha valaki elkapja a hajtűt, hanem a felelőtlen hozzáállás, a kezelés elhanyagolása. A hajtű főként a gyermekközösségekben visszatérő probléma.

Szegeden változó a kép: az általános iskolák egy részében idén nem volt tetves gyerek, másutt azonban egy-egy osztályban jelezték a tetvességet. Az iskolavezetők egyhangúlag úgy vélekednek: a hajtű a legjobb családban is előfordulhat, s ilyenkor egyetlen dolgot lehet tenni: azonnal megoldani a problémát. Az intézményekben megelőzőként 6-8 hetente átvizsgálják a gyereket, a védőnők rendszeresen tartanak szűrést. Ha észlelik a fejtűt, azonnal szólnak a szülőnek, és a védőnő bevonásával megbeszélnek a teendőket, a szülőket prospektust kapnak, melyben tájékoztatják őket a kezelésről és a megelőzésről.

Az egyik szegedi patikában Csete Károlynétól megtudtuk, háromféle tetűirtó szert forgalmaznak, ezek ára változó, 252-től 1149 forintig terjed. Idén a legtöbb szert nyár végén, őszelejen vásárolták náluk, egy évben mintegy 600 flakonnal adnak el. A legkedveltebb az a termék, amelyhez tetűfésűt is csomagoltak, ezzel a legkönnyebb a serkétet a hajszálaokról eltávolítani.

Az egyik anyuka, aki a nevét azért nem árulta el, mert szégyellte, hogy tetvesek a gyerekei, azt mesélte, visszataszító számára a tetvesség, és nagyon megviselte, hogy ez az ő családjukban előfordulhat. Az édesanya azokat a szülőket okolja, akik nem figyelnek gyerekeikre, és nem kezelik le időben saját csemetéiket.

A tetű serkét a haj gyökeréhez rakja, a serkét két hét után kelnek ki. Az apró, szürkésfehér tetvek a fejbőrön keresztül jutnak táplálékhoz, a csípések helyén a fejbőr erősen viszket. A tetvesség könnyen átterjed a család többi tagjára, barátokra, osztálytársakra. A gyógyszerárban kapható tetűirtó folyadékkal kell bedörzsölni a nedves hajat, rajta hagyni húsz percig, majd leöblíteni. Ezt követően sűrű fogó fésűvel kell eltávolítani az elpusztult serkéket. A hiedelemmel ellentétben ruhára, bútorra nem terjed át a fejtű, így a lakás, a ruhák, az ágyneműk fertőtlenítése szükségtelen.

OLVASÓSAROK

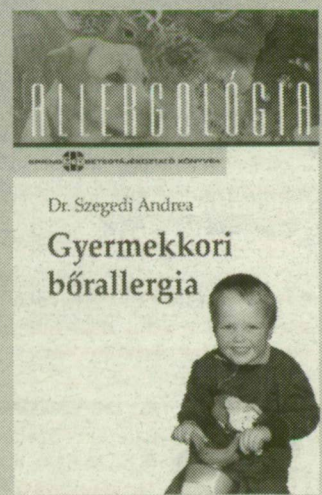
Dolgozatírás és bőrrallergia

A bőrrallergia különféle megjelenési formáitól sokat szenvednek a gyerekek. Különösen makacs az allergiás bőrgyulladás, ez csecsemőkortól a felnőttkorig végigkísérheti az ember életét, de tudunk ellene mit tenni. E lehetőségekre is felhívja a figyelmet a SpringMed Kiadó Gyermekkori bőrrallergia című füzet.

„Gondolnak-e arra a szülők, hogy a gyermek bőrrallergiájának kialakulásában szerepet játszhat a csecsemőkori táplálás, a lakáskörülmények milyensége éppúgy, mint egyes gyógyszerek alkalmazása, sőt lelki hatások jelenléte is?” – teszi föl a kérdést dr. Szegedi Andrea a gyermekori bőrrallergiáról szóló könyvében.

Az úgynevezett allergiás dermatitisz, a hosszan fennállható, gyakran kiújuló allergiás bőrgyulladás – a gyermekek mintegy 10 százaléka érintett benne, de sok felnőtt is – akkor alakul ki legnagyobb eséllyel, ha az öröklött hajlamot allergizáló körülmények aktiválják. A környezeti tényezők közül többek közt a táplálkozásnak lehet szerepe, legnagyobb jelentőséget a tojásnak és a tejnek, illetve tejtermékeknek tulajdonítják. A háziporátka szintén kiválthatja – különösen a fűtési szezon beindulával szaporodhat el a lakásban.

Lelki tényezők szintén megnövelhetik kialakulásának esélyét. A stresszhelyzetek, például dolgozatírás, vizsgadruk, ugyancsak hozzájárulhatnak a beteg állapotának romlásához. Az immunrendszer működési zavara is okozhatja. Az allergiás bőrgyulladásban szenvedők immunrendszere az allergiás hatásokra kiemelten érzékeny,

Dr. Szegedi Andrea

Gyermekkori bőrrallergia

F. CS.